

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 961/01
Zo dňa: 21. 08. 2014

Z-009812/2014/1021/HME

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 15
Počet príloh: 0

Z Á Z N A M

**o výsledku kontroly
plnenia opatrení z predchádzajúcich kontrol vykonaných NKÚ SR v roku 2012
a v I. polroku 2013 vo vybraných subjektoch verejnej správy**

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Bratislava december 2014

Zhrnutie

NKÚ SR na základe plánu kontrolnej činnosti na rok 2014 vykonal v Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „UPSVaR“) kontrolu plnenia prijatých opatrení z predchádzajúcich kontrol NKÚ SR.

Účelom kontrolnej akcie bolo prekontrolovať splnenie, resp. plnenie opatrení prijatých kontrolovaným subjektom z predchádzajúcich kontrol vykonaných NKÚ SR, zamerať sa na efektívnosť a účinnosť prijatých opatrení.

Predmetom kontroly bolo vyhodnotenie účinkov realizácie prijatých opatrení na transparentnosť, hospodárnosť a účinnosť nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom.

Pri kontrole plnenia opatrení bol posúdený aj vnútorný kontrolný systém kontrolovaného subjektu. Prijaté opatrenia mali charakter jednorazového plnenia, v rámci nich bola vykonaná 100 % kontrola. Pri opatreniach všeobecného charakteru bola vybraná vzorka na kontrolu splnenia opatrenia.

UPSVaR prijalo šesť opatrení. Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt opatrenie č. 2 a opatrenie č. 6 splnil. Ďalej bolo kontrolou zistené, že opatrenie č. 1 a opatrenie č. 5 priebežne plní. Opatrenie č. 3 a opatrenie č. 4 bolo splnené po termíne. Opatrenie č. 2 nebolo hodnotené z hľadiska efektívnosti a účinnosti.

Opatrenie č. 1 bude možné celkovo vyhodnotiť až po dokončení konsolidácie a synchronizácie údajovej základne, ktorá v súčasnosti prebieha.

Pri opatrení č. 3 je potrebné zdôrazniť, že výsledky sa využívajú pri optimalizácii siete škôl, aktualizácii zoznamu učebných a študijných odborov. Cieľové skupiny projektu sú štátni poskytovatelia služieb zamestnanosti, neštátni poskytovatelia služieb zamestnanosti, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVaR SR“), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) ako tvorcovia politik v oblasti zamestnanosti a v oblasti vzdelávania. Ďalej konečné výsledky dosiahnuté realizáciou projektu cieľové skupiny využijú najmä vo svojich rozhodnutiach v oblasti optimalizácie siete škôl, aktualizácii zoznamu učebných a študijných odborov nad rámec potrieb trhu práce a učebných a študijných odborov s nedostatkom absolventov pre trh práce.

V rámci opatrenia č. 4 bola uzatvorená dohoda o spolupráci pri kontrole nelegálnej práce (ďalej len „NP“) a nelegálneho zamestnávania (ďalej len „NZ“). UPSVaR sa zaviazalo poskytovať Národnému inšpektorátu práce (ďalej len „NIP“) informáciu o zistených prípadoch NP a NZ v intervaloch 1 x týždenne v elektronickej forme.

NIP sa zaviazalo UPSVaR poskytovať v určenej lehote informácie: písomné oznámenie o zistení NP a NZ, zoznam všetkých zistených osôb vykonávajúcich NP. Spolupráca UPSVaR a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru je zameraná najmä na situácie, keď je predpoklad ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca kontrolovaného orgánu alebo je predpoklad marenia výkonu kontrol zo strany kontrolovaných subjektov a pri preukazovaní totožnosti fyzických osôb na pracovisku.

Opatrenie č. 5 predstavuje komplexné vzájomné prepojenie informačných systémov, ktoré zabezpečí efektívnu výmenu údajov s dotknutými inštitúciami, čím sa vytvoria predpoklady pre kvalifikovanejšie vyhodnocovanie efektívnosti a účinnosti aktívnych opatrení trhu práce (ďalej len „AOTP“), realizáciu komplexnejších analýz vybraných prierezov, resp. klientov, odhaľovanie NP a pod.

Opatrením č. 6 bolo okrem iného prijaté, že sa pri plánovaní kontrol na odhaľovanie NP a NZ bude vychádzať z regionálnych charakteristík vývoja trhu práce a zameranie kontrol bude v prvom rade na kvalitu a nie na kvantitu. Ďalej bolo prijaté odporúčanie uložiť

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

kontrolovanému subjektu pokutu viacnásobne vyššiu ako je minimálna výška t. j. 2000,00 Eur. Pre zamestnancov útvarov kontroly na UPSVaR a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) boli vydané preukazy, ktoré ich oprávňujú vykonávať kontroly bez zbytočných preťahov.

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **961/01** z 21. 08. 2014 vykonali:

Ing. Melinda Habarová – vedúca kontrolnej skupiny
RNDr. Vladimír Černák – člen kontrolnej skupiny

kontrolu: Kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcich kontrol vykonaných NKÚ SR v roku 2012 a v I. polroku 2013 vo vybraných subjektoch verejnej správy, ktorej účelom bolo: prekontrolovať splnenie, resp. plnenie opatrení prijatých kontrolovaným subjektom z predchádzajúcich kontrol vykonaných NKÚ SR, zamerať sa na efektívnosť a účinnosť prijatých opatrení.

Kontrola bola vykonaná v čase od 24. 11. 2014 do 05. 12. 2014 (s prerušením) v kontrolovanom subjekte

**Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Špitálska 8
812 67 Bratislava
IČO 30794536**

za kontrolované obdobie: 2012, 2013 a s tým súvisiace obdobie.

Predmetom kontroly bolo vyhodnotenie účinkov realizácie prijatých opatrení na transparentnosť, hospodárnosť a účinnosť nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

- 1 Dodržanie termínov na predloženie opatrení a správy o splnení, resp. plnení opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov
- 1.1 Charakteristika hodnotenej kontroly

Kontrola vybraných nástrojov aktívnej politiky trhu práce (ďalej len „AOTP“), NP a NZ bola vykonaná v čase od 21. 05. 2012 do 18. 07. 2012.

Predmetom kontroly boli: nástroje AOTP; efektívnosť nástrojov AOTP; účinnosť AOTP; efektívnosť nástrojov AOTP pre dlhodobo nezamestnaných; efektívnosť AOTP pre rizikové vekové skupiny; kontroly NP a NZ; efektívnosť a účinnosť kontrol NP a NZ; legislatívny rámec a jeho dostatočnosť.

Účelom kontroly bolo preveriť efektívnosť a účinnosť vybraných nástrojov AOTP na podporu znižovania nezamestnanosti s dôrazom na rizikové vekové kategórie a dlhodobo nezamestnaných; preveriť efektívnosť a účinnosť vykonávania kontrol NP a NZ. Kontrolovaným obdobím boli roky 2009 – 2011, pre dosiahnutie účelu kontroly a objektívne zhodnotenie kontrolných skutočností boli použité údaje aj z predchádzajúcich rokov.

1.1.1 Vnútorý kontrolný systém

V UPSVaR je vnútorná kontrola vykonávaná na základe internej normy č. IN – 034/2009 Smernica na zabezpečenie funkčného systému vnútornej kontroly

v podmienkach UPSVaR s účinnosťou od 02. 03. 2009. UPSVaR ako orgán štátnej správy pre oblasť sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti s pôsobnosťou pre územné obvody všetkých úradov kontroluje a metodicky usmerňuje výkon štátnej správy uskutočňovaný úradmi podľa osobitných právnych predpisov. Komplexný model kontrolnej činnosti je upravený v internej norme č. IN – 032/2007 Komplexný model kontrolnej činnosti v podmienkach UPSVaR, ktorý bol upravený internou normou č. IN – 030/2012 Komplexný model kontrolnej činnosti v podmienkach UPSVaR s účinnosťou od 26. 06. 2012.

Systém vnútornej kontroly UPSVaR tvorí kontrolná činnosť odboru kontroly a ostatných odborných útvarov nasledovne:

- a) v zmysle § 7 ods. 25 zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov
 - odbor kontroly,
 - ostatné odborné útvary,
- b) v zmysle § 9 a § 10 zákona NR SR č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“)
 - ostatné odborné útvary,
- c) v zmysle § 11 zákona o finančnej kontrole
 - odbor kontroly.

Odbor kontroly v systéme vnútornej kontroly okrem iného zabezpečuje:

- a) vedenie centrálnej evidencie sťažností a petícií,
- b) výkon agendy sťažností a petícií,
- c) metodické usmerňovanie výkonu kontrolnej činnosti v systéme vnútornej kontroly UPSVaR a úradov.

Odbor kontroly realizuje výkon vnútornej kontroly:

- a) horizontálne – vo vzťahu k ostatným organizačným útvarom na UPSVaR,
- b) vertikálne – na úradoch.

Zamestnanci odborných útvarov UPSVaR vykonávajú vnútornú kontrolu na nimi riadených odborných útvaroch úradov v rozsahu pôsobnosti vymedzenej osobitnými právnymi predpismi.

Predbežná a priebežná finančná kontrola je v UPSVaR vykonávaná na základe internej normy č. IN – 052/2012 Vykonávanie predbežnej a priebežnej finančnej kontroly v podmienkach UPSVaR s účinnosťou od 01. 11. 2012.

Následná finančná kontrola je v UPSVaR vykonávaná na základe internej normy č. IN – 054/2012 Smernica na zabezpečenie aplikácie zákona o finančnej kontrole v oblasti následnej finančnej kontroly na UPSVaR s účinnosťou od 01. 11. 2012.

Odbor kontroly nevykonával kontrolu zameranú na plnenie opatrení z kontroly vybraných nástrojov APTP, NP a NZ.

1.2 Preverenie splnenia termínov na predloženie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou

Termín na predloženie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou (ďalej len „opatrenia“) bol 31. 08. 2012. Opatrenia boli UPSVaR zaslané NKÚ SR listom č. AA/2012/53919-OKRFB zo dňa 24. 09. 2012. Termín na predloženie opatrení bol splnený po termíne.

1.3 Preverenie splnenia termínov na predloženie správy o splnení, resp. plnení prijatých opatrení z kontrol

Termín na predloženie správy o splnení, resp. plnení prijatých opatrení z kontrol (ďalej len „správa“) bol 31. 01. 2013. UPSVaR predložilo NKÚ SR správu listom č. AA/2013/003747-OKRFB zo dňa 21. 01. 2013. Správa bola NKÚ SR zaslaná dňa 31. 01. 2013. Termín na predloženie správy bol splnený.

2 Kontrola plnenia opatrení prijatých kontrolovaným subjektom na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov – porovnanie stavu uvedeného kontrolovaným subjektom v správe o splnení, resp. plnení opatrení s výsledkom kontroly NKÚ SR

Opatrenie č. 1

V podmienkach UPSVaR bol v apríli roku 2012 nasadený nový centralizovaný informačný systém služieb zamestnanosti, ktorý eliminuje existujúcu nejednotnosť v štatistických zisťovaniach. V súčasnosti prebieha konsolidácia a synchronizácia údajovej základne a doladovanie spracovávania jednotlivých štatistických ukazovateľov. Po dokončení týchto procesov budú aktualizované aj interné normy, týkajúce sa štatistických zisťovaní.

Termín: 31. 12. 2012

Zodpovedný: generálny riaditeľ

Opatrenie č. 2

Odporúčanie je mimo pôsobnosti UPSVaR. UPSVaR sa intenzívne podieľa podľa požiadaviek MPSVaR SR na tvorbe legislatívnej predlohy novely č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“), ktorá je v legislatívnom procese. Okrem iného, cieľom novely je aj zníženie počtu nástrojov a zjednodušenie poskytovania príspevkov AOTP.

Termín: nadobudnutie účinnosti novely zákona Zodpovedný: generálny riaditeľ

Opatrenie č. 3

Pre zabezpečenie zodpovedného sledovania účinnosti všetkých AOTP, na ktoré sa vynakladajú finančné prostriedky UPSVaR pripravuje projekt Systém zisťovania a prognózovania pracovných miest, v rámci ktorého bude vyhodnocovať opatrenia trhu práce a získavať spätnú väzbu o efektívnosti a účinnosti plánovaných a implementovaných opatrení.

Termín: 31. 03. 2013

Zodpovedný: generálny riaditeľ

Opatrenie č. 4

UPSVaR spolu aj za 46 úradov uzatvorí písomnú dohodu o spolupráci pri kontrole NP a NZ s Prezidiom Policajného zboru a písomnú dohodu s ústredím Sociálnej poisťovne.

Termín: 31. 12. 2012

Zodpovednosť: generálny riaditeľ

Opatrenie č 5

Vzájomné prepojenie systémov je riešené v novo nasadzovaných informačných systémoch spôsobom web servisných služieb. Prehodnocujú sa všetky aktuálne dohody s dotknutými subjektmi. UPSVaR nevie zabezpečiť realizáciu a nasadenie v dotknutých subjektoch (Sociálna poisťovňa, daňové úrady).

Termín: 31. 03. 2013

Zodpovednosť: generálny riaditeľ

Opatrenie č. 6

Zástupcovia UPSVaR a vybraných úradov sa zúčastnili v dňoch 18. 09. – 19. 09. 2012 pracovného stretnutia za účasti zástupcov MPSVaR SR a NIP k pripravovanej novele zákona č. 82/2005 Z. z. o NP a NZ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NP a NZ“), na ktorom sa dohodli na spolupráci pri legislatívnych návrhoch v oblasti pracovnoprávných vzťahov a v oblasti NP a NZ.

Termín: nadobudnutie účinnosti novely zákona

Zodpovednosť: generálny riaditeľ

2.1 Vyhodnotenie plnenia opatrení kontrolovaným subjektom

Opatrenie č. 1

V podmienkach UPSVaR bol v apríli 2012 nasadený nový centralizovaný informačný systém služieb zamestnanosti, ktorý eliminuje existujúcu nejednotnosť v štatistických zisťovaniach. V súčasnosti naďalej prebieha konsolidácia a synchronizácia údajovej základne a doladovanie spracovávaní jednotlivých štatistických ukazovateľov. Po dokončení týchto procesov budú aktualizované aj interné normy, týkajúce sa štatistických zisťovaní.

Opatrenie č. 2

V súvislosti s prípravou novely zákona o službách zamestnanosti bola odborom AOTP, sekcie služieb zamestnanosti vypracovaná osobitná analýza nástrojov na zamestnávanie uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím s názvom „Poznatky a skúsenosti úradov z aplikačnej praxe a ich návrhy na legislatívne zmeny v nástrojoch AOTP na podporu pracovného uplatnenia občanov so zdravotným postihnutím“ a analytický materiál pod názvom „Analýza úspešnosti a udržateľnosti nástrojov AOTP a nimi podporovaných pracovných miest“. UPSVaR v spolupráci s MPSVaR SR vypracováva analýzu efektívnosti vybraných nástrojov AOTP pod názvom „Pilotné hodnotenie dopadov vybraných nástrojov AOTP“.

Opatrenie č. 3

Pre zabezpečenie zodpovedného sledovania účinnosti všetkých AOTP, na ktoré sa vynakladajú finančné prostriedky, UPSVaR pripravuje projekt Systém zisťovania a prognózovania pracovných miest, v rámci ktorého bude vyhodnocovať opatrenia trhu práce a získavať spätnú väzbu o efektívnosti a účinnosti plánovaných a implementovaných opatrení.

Opatrenie č. 4

Zo strany UPSVaR bola dňa 14. 11. 2012 zaslaná dohoda o spolupráci pri kontrole NP a NZ Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky – Prezídiu Policajného zboru so žiadosťou o podpísanie. Následne UPSVaR bolo oznámené, že v mesiaci december 2012 nastanú organizačné zmeny Prezídia Policajného zboru, zlučovanie jednotlivých útvarov, preto

sa termín podpísania dohody presunie (oddiali) do roku 2013. Zápis č. 3 oficiálnej časti Rámcovej dohody o spolupráci a súčasne vzorka nových dát (nová štruktúra údajov) bola zaslaná ústrediu Sociálnej poisťovne v prvom týždni mesiaca január 2013. V súčasnom období sa čaká na odobrenie a potvrdenie zápisu č. 3 zo strany Sociálnej poisťovne.

Opatrenie č. 5

Vzájomné prepojenie systémov je riešené v novo nasadzovaných informačných systémoch spôsobom web servisných služieb. V súčasnosti je riešená výmena dát so Sociálnou poisťovňou. Vzájomné prepojenie s daňovými úradmi bude riešené po doladení doterajších rozhraní systémov.

Opatrenie č. 6

V dňoch 15. – 16. 10. 2012 za účasti zástupcov UPSVaR a vedúcich útvarov kontroly úradov sa uskutočnila celoslovenská porada. Na porade boli navrhnuté opatrenia na zefektívnenie vyhľadávania a potierania NP a NZ. Jedným z opatrení bolo novelou zákona o službách zamestnanosti zabezpečiť pre zamestnancov útvarov kontroly na UPSVaR a úradoch preukazy, ktoré by oprávňovali vykonávať kontroly dodržiavania zákona o NP a NZ, bez zbytočných prieťahov, t. j. nie podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov, ale vykonávať kontroly obdobne ako Inšpektoráty práce. Uvedený návrh bol zaslaný MPSVaR SR v mesiaci december 2012.

V prípade opakovaných porušení zákona o NP a NZ, bolo prijaté odporúčanie vedúcim útvarov kontroly úradov, uložiť kontrolovanému subjektu pokutu viacnásobne vyššiu ako je minimálna výška, t. j. 2 000,00 Eur. V rámci odporúčaní bol prijatý aj návrh zvýšiť účinnosť kontroly – pri plánovaní kontrol na odhaľovanie NZ a NP vychádzať z regionálnych charakteristík vývoja trhu práce. Pri výbere kontrolovaných subjektov kopírovať štruktúru trhu zamestnávateľov z pohľadu počtu zamestnancov u zamestnávateľov a skladby trhu zamestnávateľov podľa okruhu ekonomických činností.

Dňa 20. 12. 2012 bola zaslaná nová písomná Dohoda o spolupráci pri kontrole NP a NZ NIP so žiadosťou o podpísanie. Dňa 15. 01. 2013 bola dohoda zo strany NIP.

2.2 Preverenie skutočného stavu plnenia opatrení z výsledkov NKÚ SR zisteného kontrolou

Opatrenie č. 1

V súčasnosti naďalej prebieha konsolidácia a synchronizácia údajovej základne a doladovanie spracovávania jednotlivých štatistických ukazovateľov. V zmysle zákona o službách zamestnanosti § 67 ods. 13 UPSVaR pripravuje metodiku revízie štatistického zisťovania, ktorú vydá MPSVaR SR. Opatrenie č. 1 UPSVaR priebežne plní.

Opatrenie č. 2

V zmysle § 12 písm. u) zákona o službách zamestnanosti má UPSVaR stanovenú pôsobnosť: „vyhodnocovať uplatňovanie AOTP za uplynulý kalendárny rok a predkladať MPSVaR SR správu o tomto vyhodnotení do 31. 05. nasledujúceho kalendárneho roka“. V zmysle uvedeného bolo v roku 2013 vypracované vyhodnotenie AOTP za rok 2012 a bolo dané k dispozícii MPSVaR SR. Rovnako aj Vyhodnotenie AOTP za rok 2013 bolo vypracované a v súlade so zákonom predložené MPSVaR SR v zákonom stanovenom termíne. Uvedené vyhodnotenie AOTP posudzuje kvantitatívnu stránku jednotlivých AOTP a ich vplyv na zmierňovanie nerovnováhy na trhu práce v kontexte s použitými finančnými zdrojmi.

V súlade so Smernicou MPSVaR SR č. 10/2012 zo 7. februára 2012 o zabezpečení realizácie hodnotenia efektívnosti opatrení APTP UPSVaR poskytuje repliku databázy zdrojových údajov analytickému centru MPSVaR SR na základe ich písomnej požiadavky.

Metodika hodnotenia efektívnosti opatrení APTP vychádza z časti I. materiálu Návrh systému nezávislého hodnotenia efektívnosti opatrení v sociálnej sfére a účinnosti opatrení APTP, schváleného uznesením č. 60/11 z rokovania porady vedenia MPSVaR SR dňa 14. septembra 2011. Potreba vytvoriť systém hodnotenia efektívnosti opatrení APTP vyplynula z úlohy B.14. uznesenia vlády SR č. 160 z 2. marca 2011 ako aj z „Odporúčania Rady týkajúceho sa Národného programu reforiem Slovenskej republiky na rok 2011, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k aktualizovanému Programu stability Slovenskej republiky na roky 2011 – 2014 (č. 11393/2011 z 20. júna 2011)“, v ktorom Rada konštatuje, že ciele a dobre navrhnuté APTP môžu zohrávať dôležitú úlohu pri opätovnom zaradení nezamestnaných do pracovného procesu. Výdavky na takéto politiky v SR a účasť na nich patria k najnižším v Európskej únii (ďalej len „EÚ“). K monitorovaniu, či hodnoteniu ich účinnosti dochádza len v malej miere.

Metodika hodnotenia opatrení APTP bola vypracovaná odborom politiky trhu práce MPSVaR SR a materiál bol predložený na rokovanie porady vedenia MPSVaR SR. Uznesením porady vedenia č. 82/11 zo dňa 21. decembra bolo v úlohe B.2. stanovené sekcii práce, v spolupráci s Analytickým centrom MPSVaR SR a UPSVaR, vypracovať „Smernicu o zabezpečení realizácie hodnotenia efektívnosti opatrení APTP“ a riaditeľke Analytického centra bolo uložené „realizovať hodnotenia opatrení APTP podľa smernice realizácie hodnotenia efektívnosti a opatrení APTP v súlade s navrhovanou metodikou hodnotenia efektívnosti opatrení APTP a predkladať správu na poradu vedenia MPSVaR SR.

Následne bola vypracovaná a schválená na porade vedenia MPSVaR SR 7. februára 2012 Smernica č. 10/2012, v ktorej úlohou UPSVaR podľa čl. 3 ods. 2) je: „ústredie poskytne repliku databázy zdrojových údajov analytickému centru MPSVaR SR, najneskôr však do 15 pracovných dní od doručenia písomnej požiadavky“, čo sa realizuje.

UPSVaR v zmysle uvedeného aktívne spolupracuje s MPSVaR SR poskytovaním databáz, štatistických údajov, vyhodnotení a odpočtov plnenia všetkých strategických i menej dôležitých dokumentov za oblasti a činnosti, v ktorých zodpovedá za realizáciu a implementáciu politiky trhu práce v podmienkach služieb zamestnanosti v SR podľa platných zákonov a požiadaviek MPSVaR SR.

Rovnako je potrebné zdôrazniť, že UPSVaR a úrady sú výkonnými orgánmi, ktoré len implementujú príslušné ustanovenia zákona o službách zamestnanosti v súlade so zákonom č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Počet AOTP sa znížil novelou zákona o službách zamestnanosti s účinnosťou od 01. 05. 2013, na príprave ktorej sa UPSVaR a úrady dlhodobo podieľali písomnými návrhmi a priamo účasťou na rokovaní príslušných pracovných skupín na úrovni sekcie práce a štátneho tajomníka MPSVaR SR. Výsledná legislatívna podoba zákona, ktorým sa menil zákon o službách zamestnanosti, bola mimo vplyvu a dosahu UPSVaR. Výsledok je výrazom politických rokovaní, rokovaní NR SR a jej výborov, v rámci ktorých sa celý legislatívny proces realizoval. Počet nástrojov AOTP sa znížil, čo je uvedené a zdokumentované v dôvodovej správe k predlohe zákona. Opatrenie č. 2 bolo splnené.

Opatrenie č. 3

UPSVaR uzatvorilo so zhotoviteľom zmluvu o dielo č. 177/OIaMIS/2013 na zabezpečenie kontinuálneho kvalitatívneho a kvantitatívneho vývoja, systematickej inovácie, efektívneho využívania prevádzkovania a údržby informačných systémov o voľných pracovných miestach a o regionálnej zamestnanosti a cene práce a zdokonaľovanie jednotlivých procesov a hĺbkových analýz indikátorov regionálnej zamestnanosti v rámci predmetných informačných systémov zo dňa 07. 06. 2013 (ďalej len „zmluva o dielo č. 1“).

Predmetom zmluvy bolo okrem iného: zabezpečiť kontinuálny vývoj, systematickú inováciu, efektívne využívanie, prevádzku a údržbu informačných systémov o pracovných miestach a o regionálnej zamestnanosti a cene práce. Zároveň zdokonaľovať jednotlivé procesy v rámci predmetných systémov tak, aby sa zvýšila využiteľnosť aktuálnych hodnoverných výsledkov mapovania úrovne ceny práce u zamestnancov podľa konkrétnych zamestnaní v regiónoch a tiež štvrtročných štatistických zisťovaní o voľných, vzniknutých a zaniknutých pracovných miestach a podnikateľov v štruktúre podľa platných národných štatistických klasifikácií a príslušných právnych predpisov SR a EÚ, so zameraním na pracovné miesta u samostatne zárobkovo činných osôb.

Cena za vykonanie celého predmetu zmluvy predstavuje na roky 2013 – 2015 sumu 1 834 757,29 s DPH, z toho 571 395,37 Eur s DPH v roku 2013, 634 124,77 Eur s DPH v roku 2014 a 629 237,15 Eur s DPH v roku 2015.

Ďalej UPSVaR uzatvorilo so zhotoviteľom zmluvu o dielo č. 239/OIaMIS/2014 zo dňa 24. 06. 2014 (ďalej len „zmluva o dielo č. 2“). Predmetom zmluvy o dielo č. 2 bolo okrem iného vykonanie diela vyplývajúceho z národného projektu „Prognózy vývoja na trhu práce v SR“ a z národného projektu „Prognózy vývoja na trhu práce v BSK“.

Celková cena za predmet zmluvy bola dohodnutá v sume 2 440 380,00 Eur s DPH, z toho suma hradená z národného projektu v rámci SR bez BSK predstavuje sumu 2 168 521,67 Eur s DPH a suma hradená z národného projektu v rámci BSK predstavuje sumu 271 858,33 Eur s DPH. Opatrenie č. 3 bolo splnené po termíne.

Opatrenie č. 4

Rámcová dohoda o spolupráci medzi UPSVaR a Sociálnou poisťovňou P-522-657/2009 9/OP/2009 bola uzatvorená 30. 03. 2009 (ďalej len „rámcová dohoda“). K rámcovej dohode bol uzatvorený dodatok č. 1 k rámcovej dohode č. P-522-4008/2009 č. 9OP/2009 z 11. 12. 2009, zápis k rámcovej dohode a zápis č. 2 k rámcovej dohode. Ďalej bol uzatvorený zápis č. 3 k rámcovej dohode P-522-657/2009 P/OP/2009, ktorý bol súčasne so vzorkou nových dát (nová štruktúra údajov) zaslaný ústrediu Sociálnej poisťovne v januári 2013. Následne bol 31. 10. 2013 uzatvorený zápis č. 4 k rámcovej, v rámci ktorého bolo dohodnuté poskytovanie ďalších údajov zo strany UPSVaR o dlhodobu nezamestnaných občanoch na základe zákona č. 338/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 01. 11. 2013.

Dohoda o spolupráci pri kontrole NP a NZ medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky zastúpeným prezidentom Policajného zboru a UPSVaR bola uzatvorená 10. 06. 2013. Opatrenie č. 4 bolo splnené po termíne.

Opatrenie č. 5

Prepojenie informačných systémov s dotknutými subjektmi je v súčasnosti riešené spôsobom WEB servisných služieb. Rovnako prebieha prehodnotenie dohôd s dotknutými subjektmi, ktoré sa rieši priebežne. Je zabezpečená výmena dát so Sociálnou poisťovňou:

- a) za minulé obdobie sa vybuďovalo WEB rozhranie za účelom odvodovej úľavy pre dlhodobo nezamestnaných nízkopríjmových zamestnancov,
- b) v súčasnosti sa pracuje na rozhraniach Pracovné vzťahy a Kontrola cudzincov, ktoré by mali byť odovzdané do konca roku 2014; rieši sa zviditeľnenie serverov pred testovaním rozhrania,
- c) pripravuje sa návrh dodatku č. 2 k Rámcovej dohode, ktorý rieši poskytovanie údajov z registra agentúr dočasného zamestnávania a z registra agentúr podporovaného zamestnávania, z informačného systému služieb zamestnanosti (ďalej len „ISSZ“) do informačného systému Sociálnej poisťovne; návrh je v pripomienkovom konaní,
- d) dodávateľ ISSZ pracuje na ďalších šiestich WEB rozhraniach so Sociálnou poisťovňou.

Finančné riaditeľstvo SR:

- a) v súčasnosti sa pripravuje Rámcová dohoda o spolupráci – poskytovanie údajov z informačného systému Finančného riaditeľstva SR pre potreby informačného systému UPSVaR,
- b) pripravujú sa WEB rozhrania:
 - vydávanie povolenia na vykonávanie činnosti agentúram dočasného zamestnávania,
 - pozastavenie alebo zrušenie povolenia agentúram dočasného a podporného zamestnania,
 - splnenie daňových povinností žiadateľa o príspevok AOTP,
 - kontrola oprávnenosti výdavkov žiadateľa o príspevok,
 - poskytovanie peňažných príspevkov na kompenzáciu,
 - posudzovanie a kontrola osôb, evidovaných ako žiadateľ alebo spoluposudzovaná osoba,
 - overenie uplatnenia daňového priznania, daňového bonusu.

Finančné riaditeľstvo SR poskytlo nové formuláre daňových priznaní na rok 2014, z ktorých sa určujú potrebné údaje do WEB servisov. Pripravujú sa aj ďalšie rozhrania so subjektmi: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“), MŠVVaŠ SR, zdravotné poisťovne, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Štatistický úrad Slovenskej republiky, Register fyzických a právnických osôb, Rozhlas a televízia Slovenska, informačno technologický monitorovací systém (ITMS). Opatrenie č. 5 UPSVaR priebežne plní.

Opatrenie č. 6

Zástupcovia UPSVaR a vybraných úradov sa zúčastnili v dňoch 18. – 19. 09. 2012 pracovného stretnutia za účasti zástupcov MPSVaR SR a NIP k výmene informácií a ku koordinácii výkonu kontrol NP a NZ, k námetom k pripravovanej novele zákona o NP a NZ, k dohode o spolupráci medzi NIP a UPSVaR pri kontrole NP a NZ. Dohoda o spolupráci pri kontrole NP a NZ bola medzi NIP a UPSVaR uzatvorená 09. 01. 2013. Opatrenie č. 6 bolo splnené.

3 Vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti prijatých opatrení

3.1 Vyhodnotenie plnenia prijatých opatrení

UPSVaR prijalo šesť opatrení. Kontrolou bolo zistené, že kontrolovaný subjekt opatrenie č. 2 a opatrenie č. 6 splnil. Ďalej bolo kontrolou zistené, že opatrenie č. 1 a opatrenie č. 5 priebežne plní. Opatrenie č. 3 a opatrenie č. 4 bolo splnené po termíne. Opatrenie č. 2 nebolo hodnotené z hľadiska efektívnosti a účinnosti.

3.2 Vyhodnotenie efektívnosti prijatých opatrení

Opatrenie č. 1

Prebieha konsolidácia a synchronizácia údajovej základne a doladovanie spracovávania jednotlivých štatistických ukazovateľov. UPSVaR pripravuje metodiku revízie štatistického zisťovania.

Opatrenie č. 3

UPSVaR uzatvorilo zmluvu o dielo č. 1 a zmluvu o dielo č. 2. Predmetom zmluvy č. 2 bolo okrem iného vykonanie diela vyplývajúceho z národného projektu „Prognózy vývoja na trhu práce v SR“ a z národného projektu „Prognózy vývoja na trhu práce v BSK“. V súčasnosti UPSVaR zabezpečuje realizáciu obidvoch národných projektov.

Opatrenie č. 4

Dohoda o spolupráci pri kontrole NP a NZ medzi NIP a UPSVaR bola uzatvorená dňa 09. 01. 2013.

Opatrenie č. 5

V súčasnosti je prepojenie informačných systémov s dotknutými subjektmi riešené spôsobom WEB servisných služieb. Prebieha prehodnotenie dohôd s dotknutými subjektmi, ktoré sa rieši priebežne. Je zabezpečená výmena dát so Sociálnou poisťovňou (napr. odvodová úľava pre dlhodobo nezamestnaných nízkoprijemných zamestnancov). Vzájomné prepojenie s Finančným riaditeľstvom SR bude podporené pripravovanou rámcovou dohodou o spolupráci – poskytovaní údajov z informačného systému Finančného riaditeľstva SR pre potreby informačného systému UPSVaR.

Pripravujú sa ďalšie rozhrania so subjektmi ako sú: napr. MS SR, MŠVVaŠ SR, zdravotné poisťovne, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a pod.

Opatrenie č. 6

V dňoch 18. – 19. 09. 2012 sa uskutočnila pracovná porada zástupcov MPSVaR SR, UPSVaR, vybraných úradov a NIP k vykonávaniu kontroly NP a NZ.

3.3 Vyhodnotenie účinnosti prijatých opatrení

Opatrenie č. 1

Účinnosť opatrenia č. 1 bude možné celkovo vyhodnotiť až po dokončení konsolidácie a synchronizácie údajovej základne a po doladení spracovania jednotlivých štatistických ukazovateľov.

Opatrenie č. 3

Výsledky sa využívajú pri optimalizácii siete škôl, aktualizácii zoznamu učebných a študijných odborov (nakoľko UPSVaR je členom Rady vlády SR pre odborné vzdelávanie

ako aj členom Odbornej komisie pre učebné a študijné odbory MŠVVaŠ SR, kde majú zastúpenie aj stavovské a profesijné organizácie). Ďalej ich budú využívať MPSVaR SR, MŠVVaŠ SR, Štatistický úrad Slovenskej republiky, Eurostat, Európska komisia, odvetvové rezorty a im podriadené inštitúcie, sociálni partneri a širšia odborná verejnosť, v sektorových radách Národnej sústavy povolání, vo výboroch pre otázky zamestnanosti na jednotlivých úradoch, v medzinárodnom monitoringu európskeho trhu práce „SkillsPanorama“ a pod.

Cieľovými skupinami projektu sú štátni poskytovatelia služieb zamestnanosti, neštátni poskytovatelia služieb zamestnanosti, MPSVaR SR, MŠVVaŠ SR ako tvorcovia politik v oblasti zamestnanosti a v oblasti vzdelávania.

Konečné výsledky dosiahnuté realizáciou projektu cieľové skupiny využijú najmä vo svojich rozhodnutiach v oblasti optimalizácie siete škôl, aktualizácii zoznamu učebných a študijných odborov nad rámec potrieb trhu práce a učebných a študijných odborov s nedostatkom absolventov pre trh práce. Prispejú k vyššej účinnosti a efektívnosti uplatňovania AOTP.

Výsledky projektu prispejú k vyššej účinnosti uplatniteľnosti absolventov stredných a vysokých škôl na trhu práce a významnou mierou prispejú k eliminácii dlhodobého existujúceho nesúladu medzi študijným a odborným obsahom vzdelávacích systémov a aktuálnymi požiadavkami zamestnávateľskej sféry. Zároveň tieto výsledky budú výrazne determinovať aj súlad medzi štruktúrou uchádzačov o zamestnanie a štruktúrou nových a voľných pracovných miest.

Výstupy projektu vytvoria predpoklady pre plnenie úloh MPSVaR SR a UPSVaR, ktoré im vyplývajú z legislatívneho rámca SR a EÚ. V konečnom dôsledku eliminácia nerovnovážnych tendencií na trhu práce sa premietne do zvýšenia zamestnanosti, resp. zníženia nezamestnanosti.

Opatrenie č. 4

V Dohode o spolupráci pri kontrole NP a NZ sa UPSVaR zaviazalo poskytovať NIP informáciu o zistených prípadoch NP a NZ v intervaloch 1 x týždenne v elektronickej forme.

Uvedené informácie NIP zverejňuje v Centrálnom registri zamestnávateľov (ide o tých, ktorí porušili zákon o NP a NZ). Zamestnávatelia sú následne po dobu piatich rokov vylúčení a nemôžu sa uchádzať o akúkoľvek štátnu pomoc, resp. o verejné obstarávanie.

V predmetnej dohode bola stanovená jednotná štruktúra písomnej informácie, nakoľko NIP je gestorom správy z vyhodnotenia kontroly NP a NZ v rámci celej SR, ktorá sa predkladá MPSVaR SR a NR SR. Údaje z vykonaných kontrol NP a NZ UPSVaR zasiela NIP každý polrok v tabuľkovej a v textovej časti.

NIP sa v dohode zaviazal poskytovať UPSVaR v určenej lehote, prostredníctvom kontaktných osôb, informácie v elektronickej forme a to hlavne:

- a) písomné oznámenie o zistení NP a NZ,
- b) zoznam všetkých zistených osôb vykonávajúcich NP.

Uvedené informácie sú následne na miestne príslušnom úrade (trvalý pobyt zistených osôb) využité k overeniu, či nedošlo, resp. nedochádza k súbehu výkonu pracovnej činnosti a vedenia v evidencii uchádzačov o zamestnanie. V prípade pozitívnych zistení sú osoby vyradené z evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Dňa 10. 06. 2013 bola uzatvorená medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Prezidiom Policajného zboru a UPSVaR Dohoda o spolupráci pri kontrole NP a NZ.

Policajný zbor SR je oslovovaný so žiadosťami o spoluprácu, najmä v súvislosti so situáciami, keď je predpoklad ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca kontrolného orgánu alebo predpoklad marenia výkonu kontrol zo strany kontrolovaných subjektov a pri preukazovaní totožnosti fyzických osôb na pracovisku.

Táto spolupráca sa premieta aj do oblasti kontroly pobytu a výkonu práce cudzincov. Spolupráca príslušníkov Policajného zboru s kontrolórmi úradov spočíva najmä v zaistovaní pracovísk pri kontrolách, pomoci pri preukazovaní totožnosti kontrolovaných osôb a v zabráňovaní marenia výkonu kontroly.

Prezídium Policajného zboru zrealizovalo v priebehu roka 2013 s úradmi celkovo 529 kontrol, pričom bolo skontrolovaných celkom 1 673 osôb. Porušenie zákona o pobyte cudzincov nebolo v predchádzajúcom období zistené. Zároveň nebola zistená žiadna obeť obchodovania s ľuďmi.

Aktívnu pomoc pri kontrole NZ poskytl úradom okresné riaditeľstvá Policajného zboru najmä pri kontrolách vo večerných a nočných hodinách.

Opatrenie č. 5

Komplexné vzájomné prepojenie informačných systémov zabezpečí efektívnu výmenu údajov s dotknutými inštitúciami, čím sa vytvoria predpoklady pre kvalifikovanejšie vyhodnocovanie efektívnosti a účinnosti AOTP, realizáciu komplexnejších analýz vybraných prierezov, resp. klientov, odhaľovanie NP a pod.

Opatrenie č. 6

Na porade zástupcov MPSVaR SR, UPSVaR a NIP v dňoch 18. – 19. 09. 2012 k vykonávaniu kontroly NP a NZ sa prítomní zástupcovia uvedených inštitúcií okrem iného dohodli na nasledujúcom:

Pri novele zákona o službách zamestnanosti, navrhnuť opatrenia na zefektívnenie vyhľadávania a potierania NP a NZ.

Jedným z opatrení bolo upraviť výšku pokuty, ak sa zistí NZ dvoch a viac fyzických osôb súčasne na najmenej 5 000,00 Eur a v druhom rade zabezpečiť pre zamestnancov útvarov kontroly na UPSVaR a na úradoch preukazy kontrolórov, ktoré by oprávňovali kontrolórov vykonávať kontroly dodržiavania zákona o NP a NZ, bez zbytočných prieťahov, t. j. bez poverenia na kontrolu, pričom samotný výkon kontroly je podobný ako vykonávajú Inšpektoráty práce.

Zamestnanci UPSVaR na porade poukazovali pri odhaľovaní NP a NZ na zlepšenie technického zabezpečenia kontrolórov pri výkone kontroly. V rámci odporúčaní bol prijatý aj návrh zvýšiť účinnosť kontroly – pri plánovaní kontrol na odhaľovanie NP a NZ vychádzať z regionálnych charakteristík vývoja trhu práce a zamerať sa v prvom rade na kvalitu a nie kvantitu vykonávaných kontrol.

V prípade opakovaného porušenia zákona o NP a NZ, bolo prijaté odporúčanie uložiť kontrolovanému subjektu pokutu viacnásobne vyššiu ako je minimálna výška t. j. 2000,00 Eur.

Oblasť výkonu kontroly, zameranej na odhaľovanie NP a NZ, zostáva pre UPSVaR a samozrejme pre úrady jednou z dôležitých oblastí kontrolnej činnosti aj v nasledujúcom období. Súčasne až v nasledujúcom období sa zistí, či sa prijatím vyššie uvedených návrhov prispeje k zefektívneniu a urýchleniu výkonov kontroly v oblasti vyhľadávania a potierania NP a NZ.

Vyššie uvedené návrhy boli následne zapracované v zákone č. 308/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona o NP a NZ, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Príslušný zákon nadobudol účinnosť dňa 01. 11. 2013, ktorým sa menil a doplnil zákon o NP a NZ a zákon o službách zamestnanosti.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontrolovanému subjektu bol ponechaný výtlačok č. 2 záznamu o výsledku kontroly.

Kontrolovaný subjekt potvrdzuje, že kontrolná skupina NKÚ SR vrátila všetky zapožičané doklady.

Záznam o výsledku kontroly vypracovali dňa: 15. 12. 2014

Ing. Melinda Habarová
vedúca kontrolnej skupiny

RNDr. Vladimír Černák
člen kontrolnej skupiny

S obsahom záznamu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 17. 12. 2014

Ing. Marián Valentovič
generálny riaditeľ UPSVaR